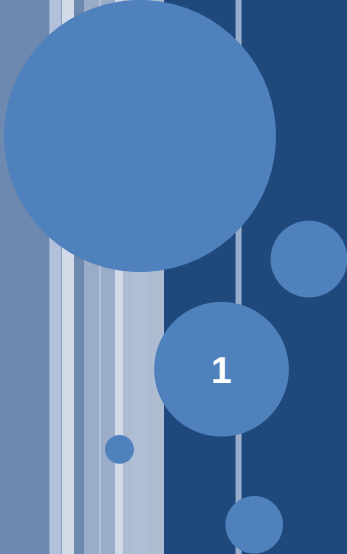

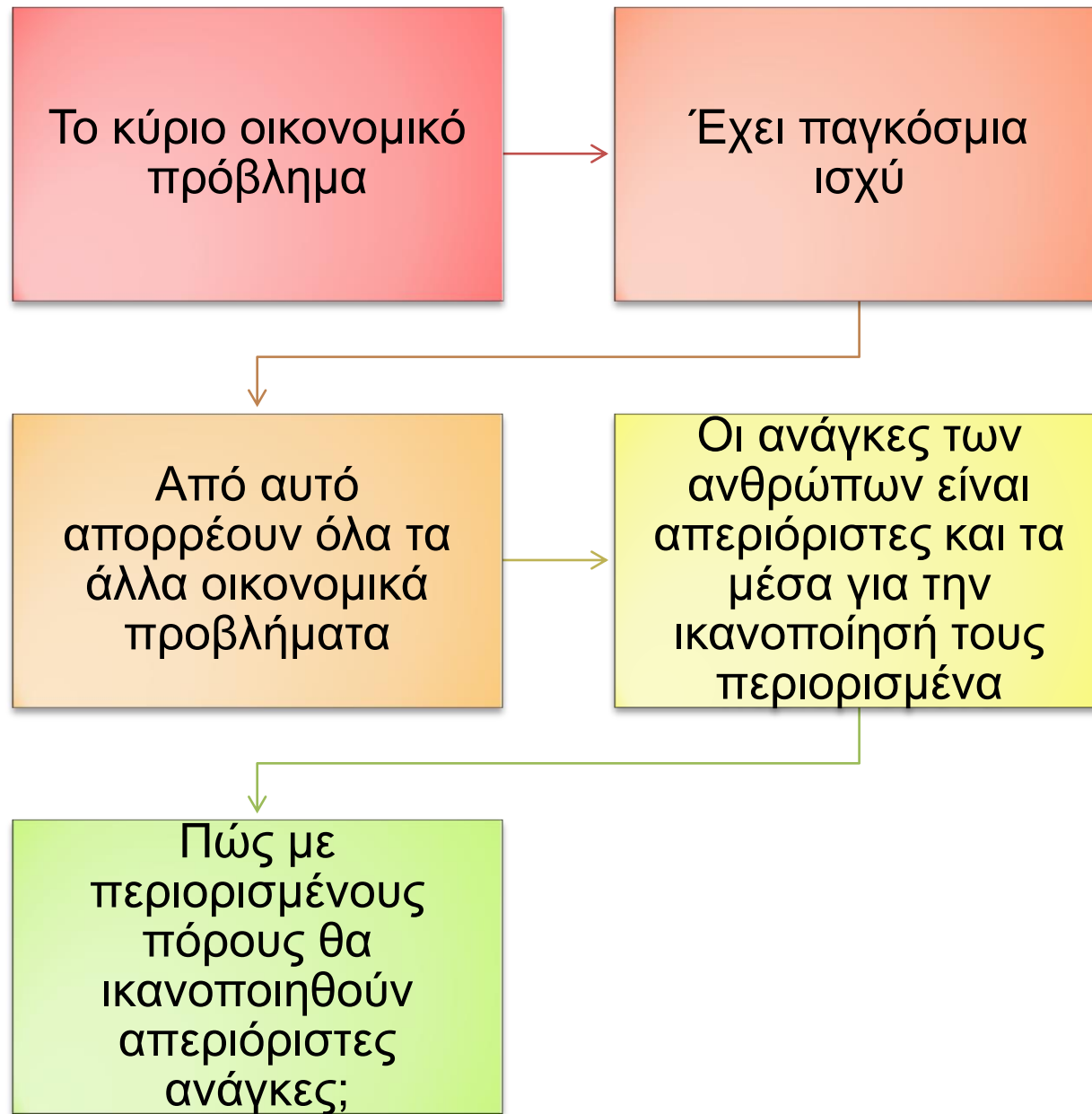

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο – Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1 – ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

1

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 1/7

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 2/7

Ανάγκη είναι η
έλλειψη ή
αίσθηση της
έλλειψης

- Εκφράζεται με την επιθυμία ικανοποίησής της.

Τα μέσα που
ικανοποιούν τις
ανάγκες
ονομάζονται
αγαθά.

- Χρειάζεται όμως να παρθούν αποφάσεις:

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 3/7

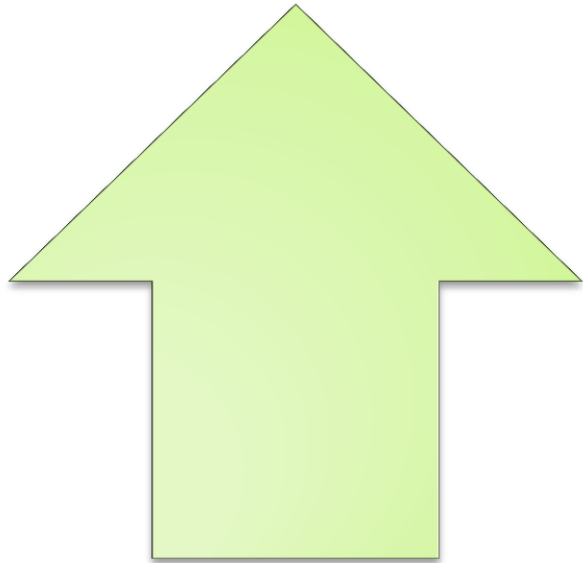
Ποιες ανάγκες θα ικανοποιηθούν;

- Ιεράρχηση αναγκών

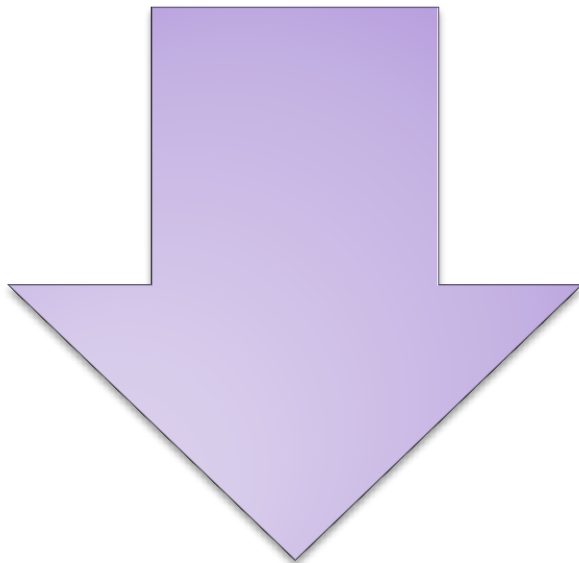
Πώς θα αυξηθούν τα μέσα, ώστε να ικανοποιηθούν περισσότερες ανάγκες;

- Κατάλληλη μείξη των συντελεστών παραγωγής, εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής, εφαρμογή νέων τεχνολογίας

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 4/7

Οι ανάγκες είναι απεριόριστες.
Δημιουργούνται νέες και οι υπάρχουσες εξελίσσονται.
Η αύξηση οφείλεται στη μίμηση και στη διαφήμιση.

Οι ανάγκες υπόκεινται σε προσωρινό κορεσμό. Κάθε ανάγκη όταν ικανοποιηθεί παύει να υπάρχει. Αργά ή γρήγορα επανεμφανίζεται.

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 5/7

Αγαθά είναι τα μέσα με τα οποία ικανοποιούνται οι ανάγκες

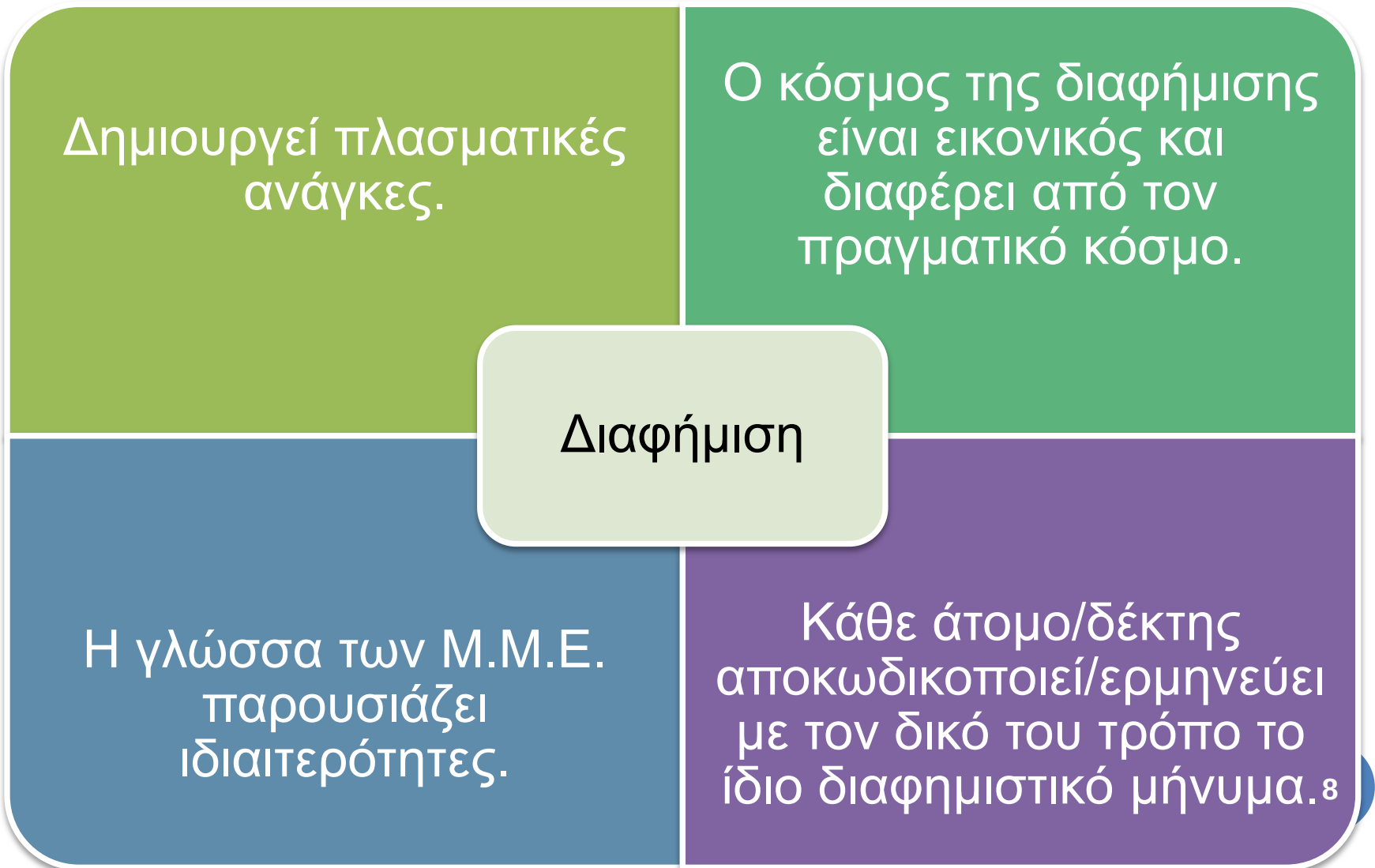
Καταναλωτά: είναι αυτά που αφού χρησιμοποιηθούν παύουν να υπάρχουν, π.χ. τρόφιμα, βενζίνη

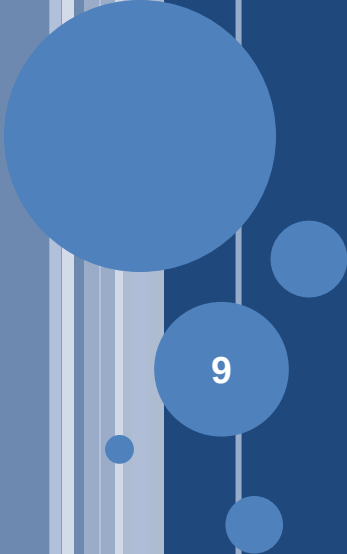
Διαρκή: είναι αυτά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές χωρίς να χάσουν κάποια από τις ιδιότητές τους

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 6/7

4.1 ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 7/7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο- Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

9

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1/2

Μαρξιστές

- Το έδαφος
- Το κεφάλαιο
- Η εργατική δύναμη

Φιλελεύθεροι

- Το έδαφος
- Το κεφάλαιο
- Η εργατική δύναμη
- Επιχειρηματικότητα

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 2/2

Από την
αρχαιότητα
έως την
Βιομηχανική
Επανάσταση:
έδαφος και
εργασία

Τελευταίες
δεκαετίες:
εργασία/
Επιχειρηματι-
κότητα

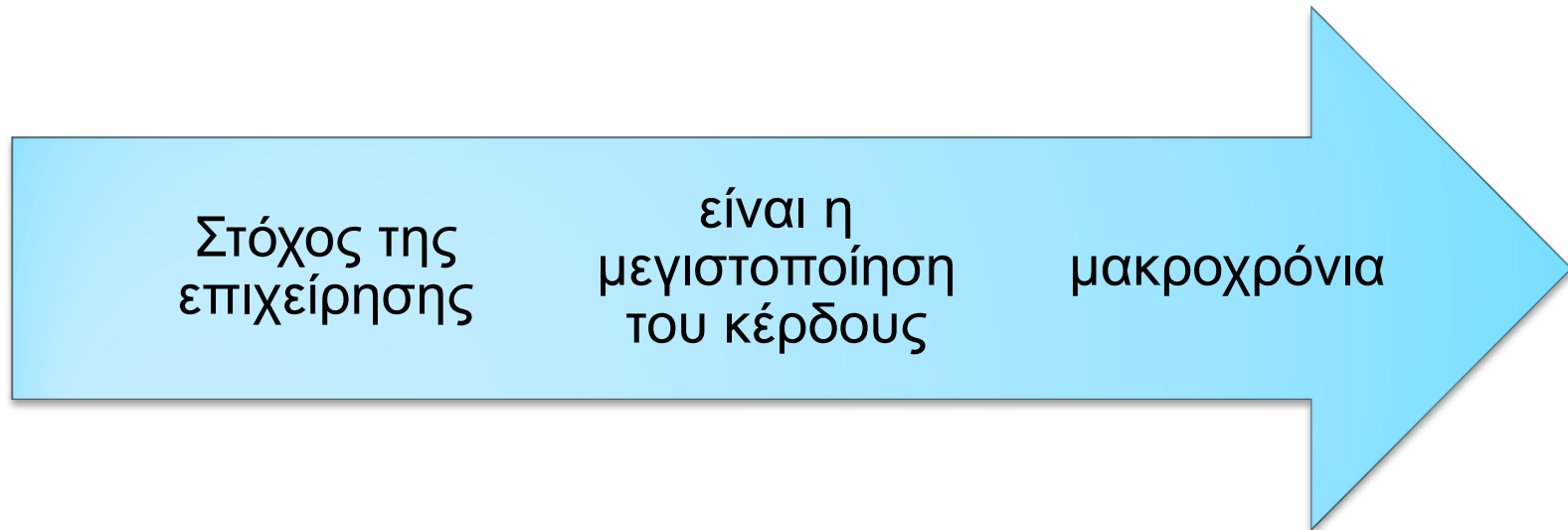
Από την
Βιομηχανική
Επανάσταση
έως τον Β'
Παγκόσμιο
Πόλεμο:
κεφάλαιο

21^{ος} αιώνας:
γνώση,
δημιουργικότη-
τα, καινοτομία

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1/5

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 2/5

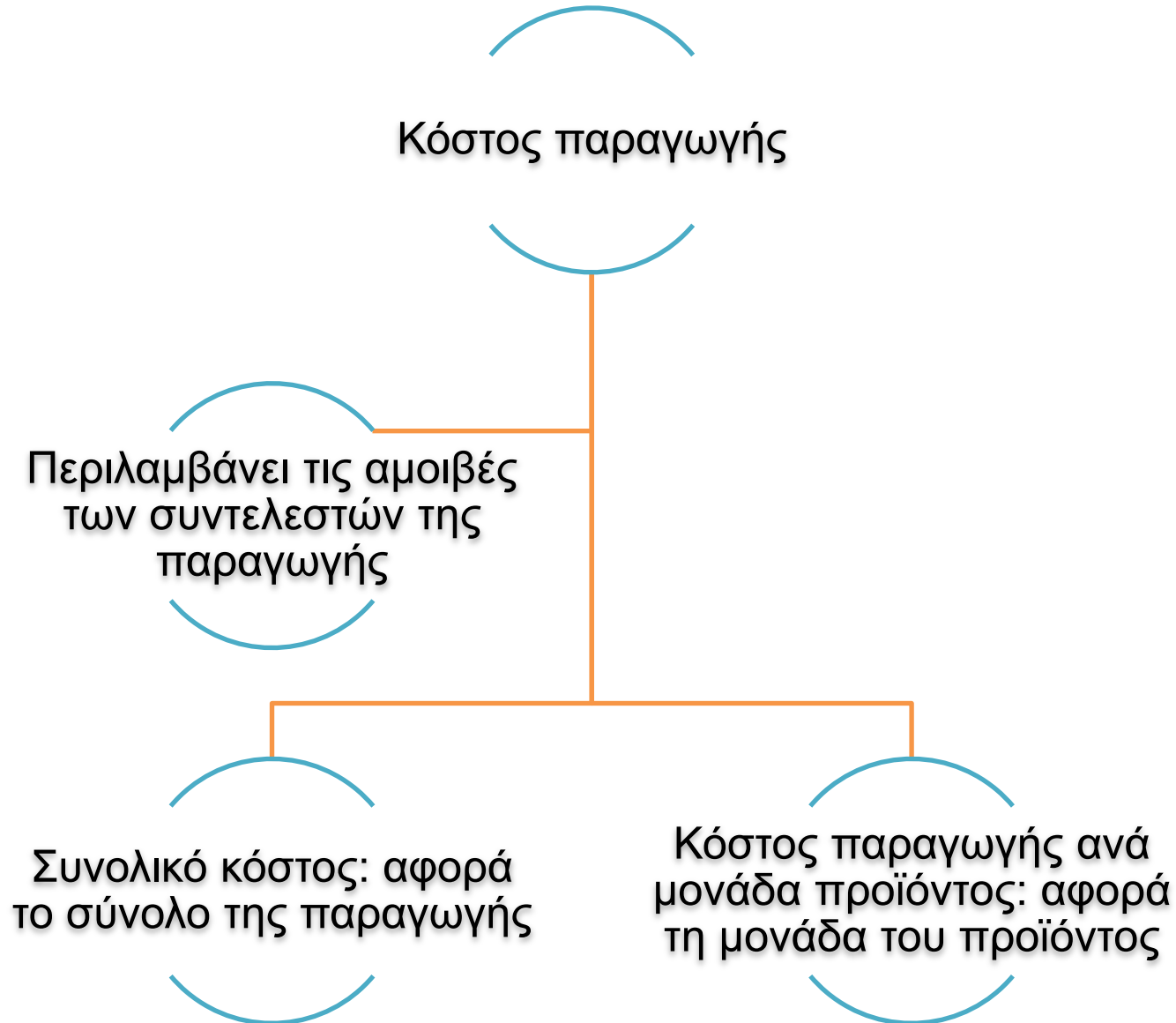
4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 3/5

Πως θα επιτευχθεί το
κέρδος;

Πώληση
προϊόντων σε
ανταγωνιστική
τιμή

Με το μικρότερο
δυνατό κόστος

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 4/5

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

5/5

Κέρδος είναι το σύνολο των εσόδων
μείον το σύνολο του κόστους.

$$\text{Κέρδος} = \text{έσοδα} - \text{κόστος}$$

Επιχείρηση χωρίς κέρδος δεν νοείται.

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – Η ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ 1/4

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – Η ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ 2/4

Ceteris paribus: όταν οι άλλοι παράγοντες που προσδιορίζουν τη ζήτηση και την προσφορά παραμένουν σταθεροί.

Νόμος της ζήτησης:
όταν αυξάνεται η τιμή ενός αγαθού, η ζητούμενη ποσότητα μειώνεται και το αντίθετο. Αντίστροφη σχέση

Νόμος της προσφοράς: όταν αυξάνεται η τιμή ενός αγαθού η προσφερόμενη ποσότητα αυξάνεται και όταν μειώνεται η τιμή του, η προσφερόμενη ποσότητα μειώνεται. Ανάλογη σχέση

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – Η ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ 3/4

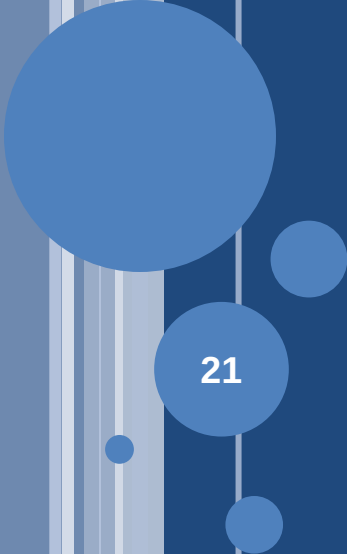
- Η τιμή ενός αγαθού προσδιορίζεται από την αλληλεπίδραση των δυνάμεων της ζήτησης και της προσφοράς, έτσι ώστε να υπάρχει ισορροπία.
- Αν διαταραχθεί η ισορροπία στην αγορά, δημιουργούνται δυνάμεις (ζήτησης και προσφοράς), που επαναφέρουν την αγορά σε ισορροπία.

4.2 ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – Η ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ 4/4

Τιμή	Ζητούμενη ποσότητα	Προσφερόμενη ποσότητα	Έλλειμμα	Πλεόνασμα
1	50	10	40	-
2	Τιμή < της τιμής ισορροπίας τότε έλλειμμα προϊόντος	13	29	-
3		17	20	-
4		21	09	-
5	26	26	0	0
6	Τιμή > της τιμής ισορροπίας τότε πλεόνασμα προϊόντος	30	-	08
7		32	-	13

Τελικά η τιμή θα ισορροπήσει στις 5 μονάδες, όταν η ζητούμενη και προσφερόμενη ποσότητα είναι ίσες (26 μονάδες).

Η τιμή αυτή καλείται **τιμή ισορροπίας**, γιατί η ζητούμενη ποσότητα ισούται με την προσφερόμενη ποσότητα, είναι δηλαδή η τιμή που εξισορροπεί τις δυνάμεις της ζήτησης και της προσφοράς.

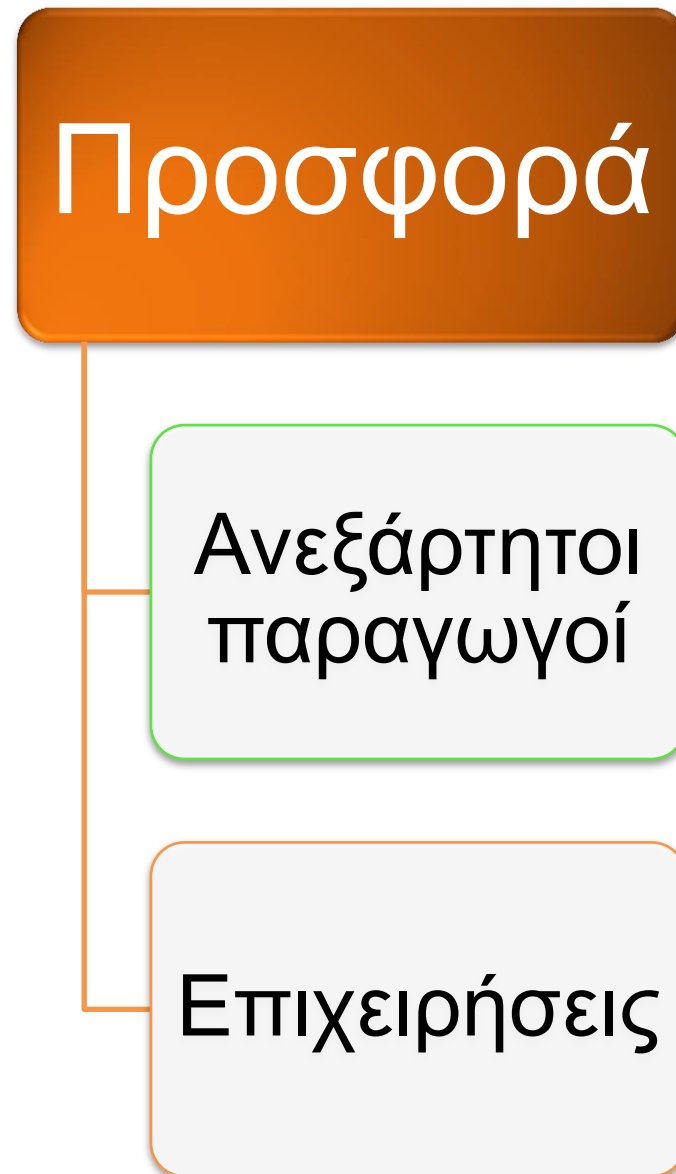

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο- Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.3 Τα νοικοκυριά

21

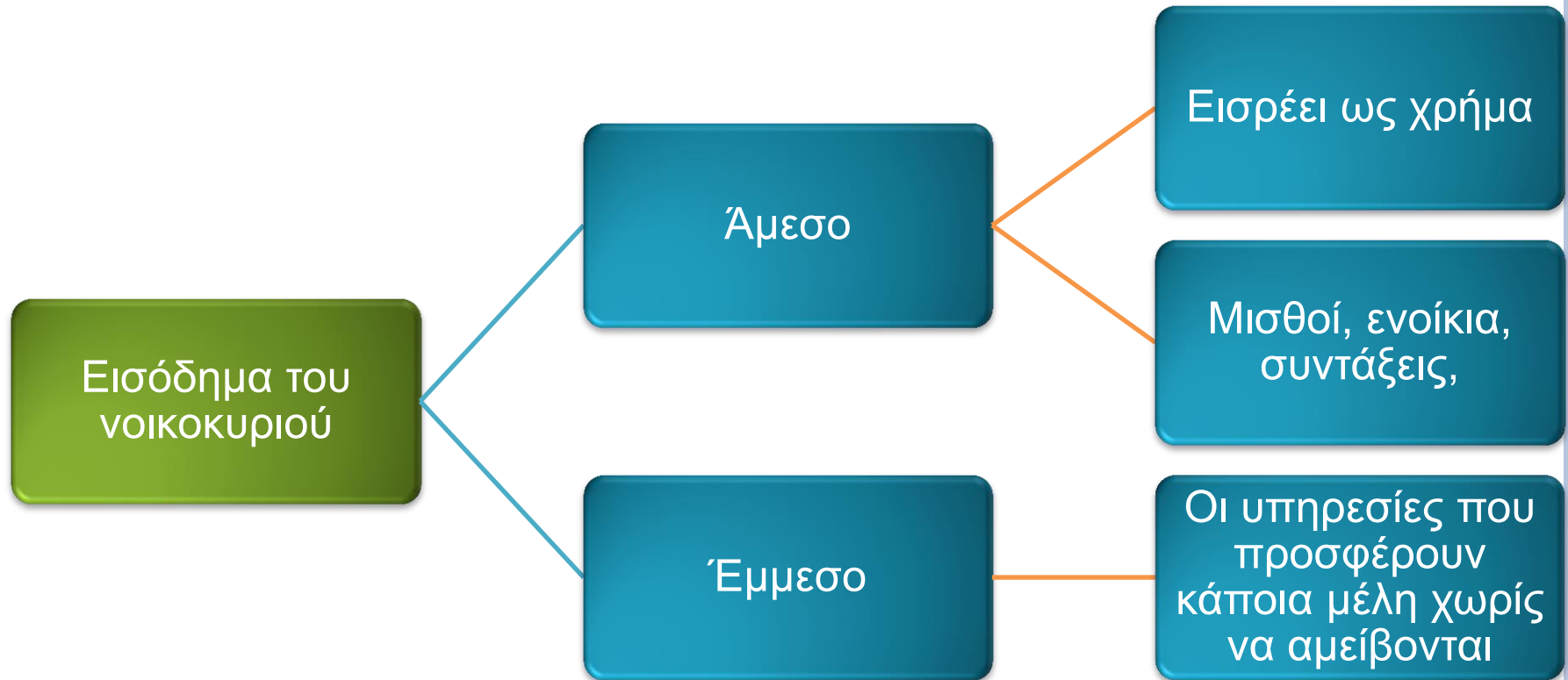
4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 1/13

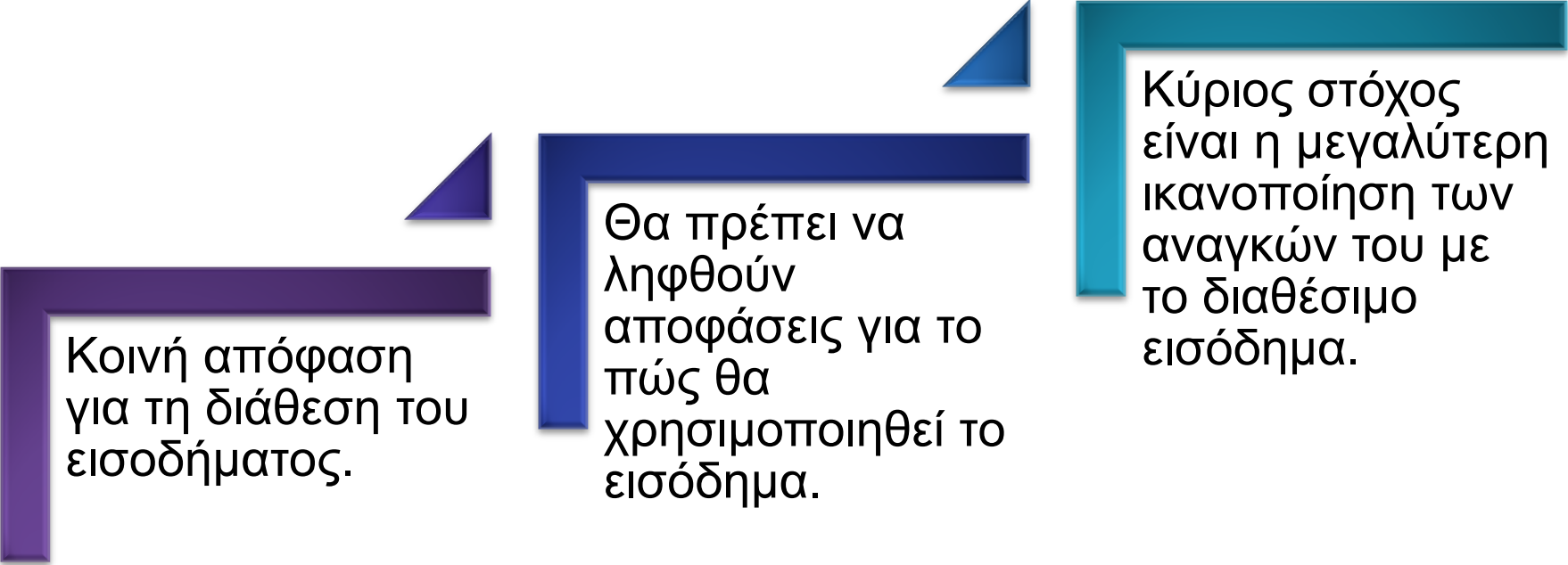
4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 2/13

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 3/13

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 4/13

Κοινή απόφαση
για τη διάθεση του
εισοδήματος.

Θα πρέπει να
ληφθούν
αποφάσεις για το
πώς θα
χρησιμοποιηθεί το
εισόδημα.

Κύριος στόχος
είναι η μεγαλύτερη
ικανοποίηση των
αναγκών του με
το διαθέσιμο
εισόδημα.

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 5/13

1^η απόφαση

- Πόσο μέρος του εισοδήματος θα καταναλωθεί και πόσο θα αποταμιευθεί;

2^η απόφαση

- Το μέρος που θα καταναλωθεί, σε ποια αγαθά και σε ποιες ποσότητες θα κατευθυνθεί;

3^η απόφαση

- Το μέρος που θα αποταμιευθεί, πόσο θα είναι, για πόσο χρόνο θα διαρκέσει η αποταμίευση και για ποιον σκοπό;

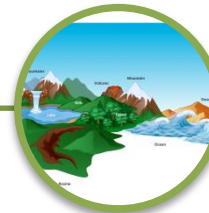
4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 6/13

Το ύψος του
εισοδήματος

Το μέγεθος και
τη σύνθεσή
του (ηλικία,
φύλο κ.α)

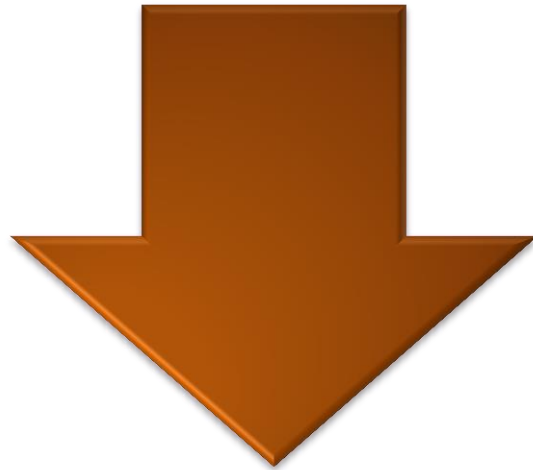
Το γεωγραφικό
περιβάλλον
(ορεινό, πεδινό
κ.α)

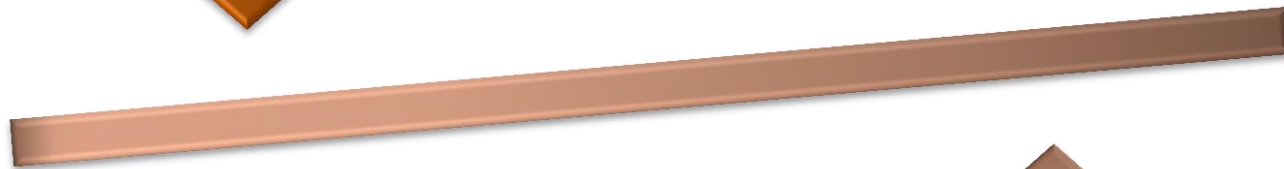
Το κοινωνικό
περιβάλλον
(πόλη, χωριό
κα.)

Οι αποφάσεις του νοικοκυριού
εξαρτώνται από διάφορους
παράγοντες:

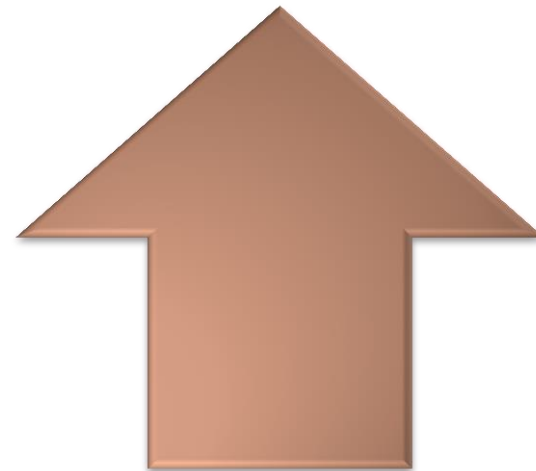
4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 7/13

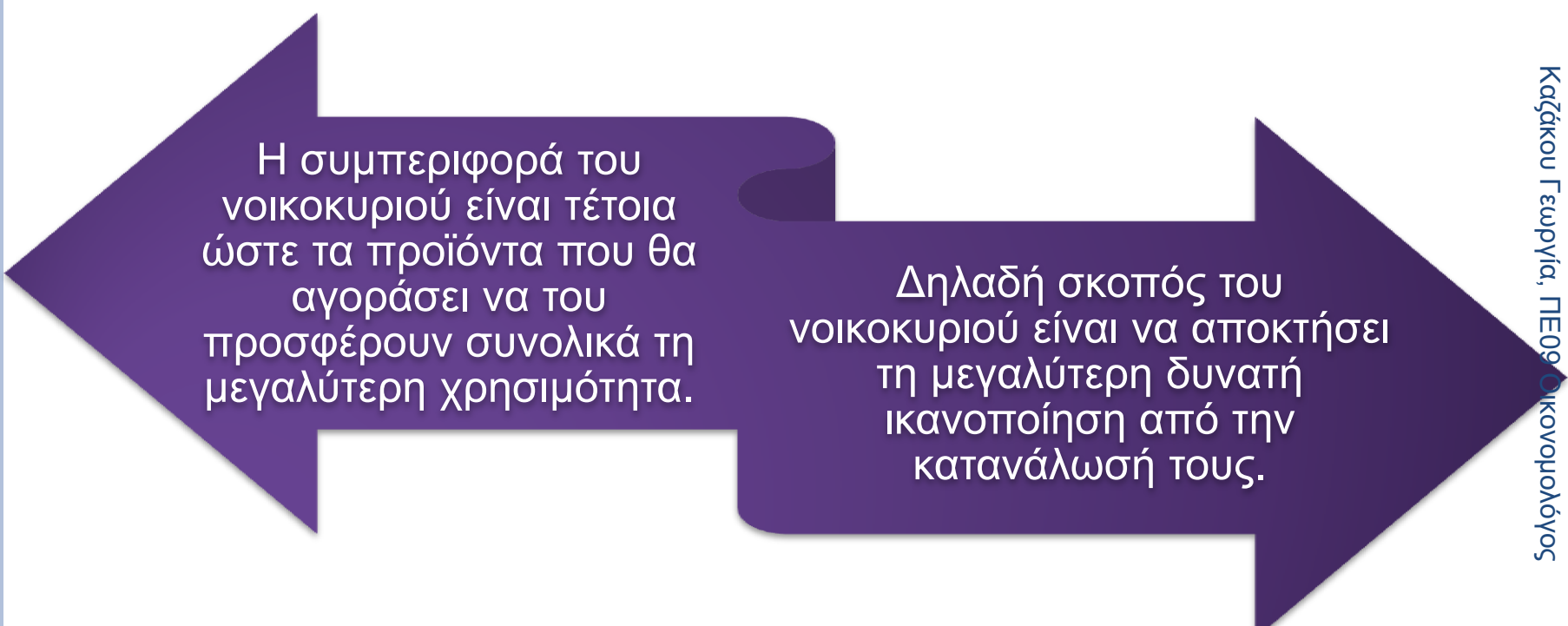
Κάθε νοικοκυριό έχει
απεριόριστες ανάγκες.

Αλλά έχει
περιορισμένο
εισόδημα και πρέπει
να αποφασίσει ποια
αγαθά και ποιες
υπηρεσίες θα
αγοράσει και σε ποιες
τιμές.

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 8/13

Η συμπεριφορά του νοικοκυριού είναι τέτοια ώστε τα προϊόντα που θα αγοράσει να του προσφέρουν συνολικά τη μεγαλύτερη χρησιμότητα.

Δηλαδή σκοπός του νοικοκυριού είναι να αποκτήσει τη μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση από την κατανάλωσή τους.

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 9/13

Ο οικογενειακός
προϋπολογισμός είναι
ένα σχέδιο που βοηθάει
την οικογένεια να κάνει
ορθή διαχείριση του
εισοδήματός της.

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 10/13

Ανάλογα με τη διάρκεια του διακρίνεται σε εβδομαδιαίο, μηνιαίο και ετήσιο.

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 11/13

Διαφορετικοί οικογενειακοί
προϋπολογισμοί κάνουν
διαφορετικές επιλογές.

Μεταξύ ίδιων νοικοκυριών
υπάρχουν διαφορετικές
επιλογές.

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 12/13

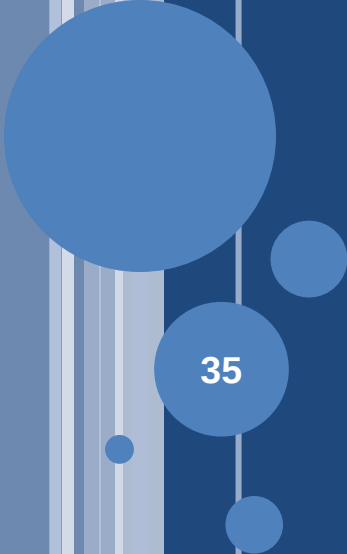
Ορθή διαχείριση οικογενειακού προϋπολογισμού		Λανθασμένη διαχείριση οικογενειακού προϋπολογισμού	
Έσοδα	Έξοδα	Έσοδα	Έξοδα
Μισθός 1.200€	Σύνολο 1.000€	Μισθός 1.200€	Σύνολο 1.300€
Πλεόνασμα 200€		Έλλειμμα 100€	

4.3 ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 13/13

Πώς θα
επιτευχθεί η
ορθή διαχείριση;

Εργασία, συνοχή
και σχέσεις
συνεργασίας
μέσα στην
οικογένεια.

Καταναλωτική
συνείδηση και
γνώση για την
αποταμίευση.

ΚΕΦΆΛΑΙΟ 4^ο- Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.4 Το κράτος ως παραγωγός και ως καταναλωτής

35

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ 1/10

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

2/10

Το κράτος

- Αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα του οικονομικού συστήματος γιατί με τις αποφάσεις του επηρεάζει τους άλλους παράγοντες.

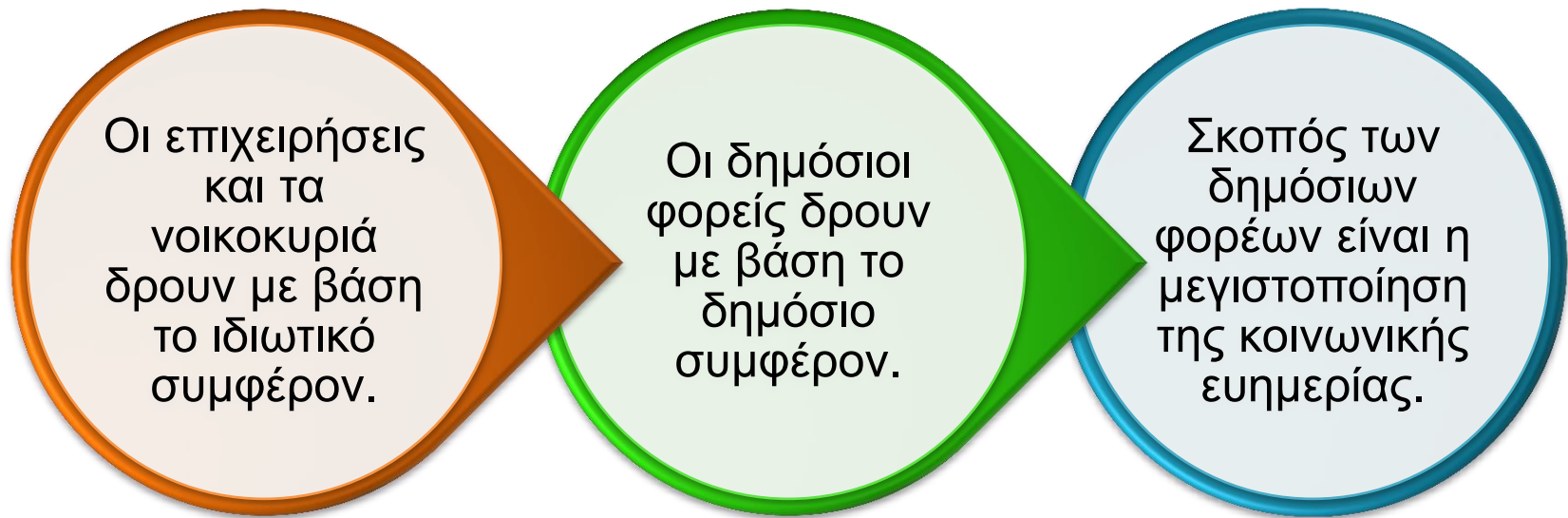
Περιλαμβάνει φορείς όπως:

- Η Βουλή, η κυβέρνηση, οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, οι ΟΤΑ, τα νοσοκομεία, τα πανεπιστήμια, τα ΝΠΔΔ, οι δημόσιες επιχειρήσεις κ.α.

Η λειτουργία του καθορίζεται από ειδική νομοθεσία.

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

3/10

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

4/10

Δημόσια αγαθά

- Θεωρούνται ως δικαιώματα
- Π.χ. υγεία, παιδεία, άμυνα, δικαιοσύνη.
- Είναι αδιαίρετα.
- Παρέχονται δωρεάν ή με συμβολικό αντίτιμο.

Το κράτος

- Τα χαρακτηρίζει με πολιτική απόφαση.
- Φροντίζει για την παραγωγή τους.
- Είτε τα παράγει είτε τα αγοράζει από τους ιδιώτες.
- Είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός αγαθών και υπηρεσιών.

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ 5/10

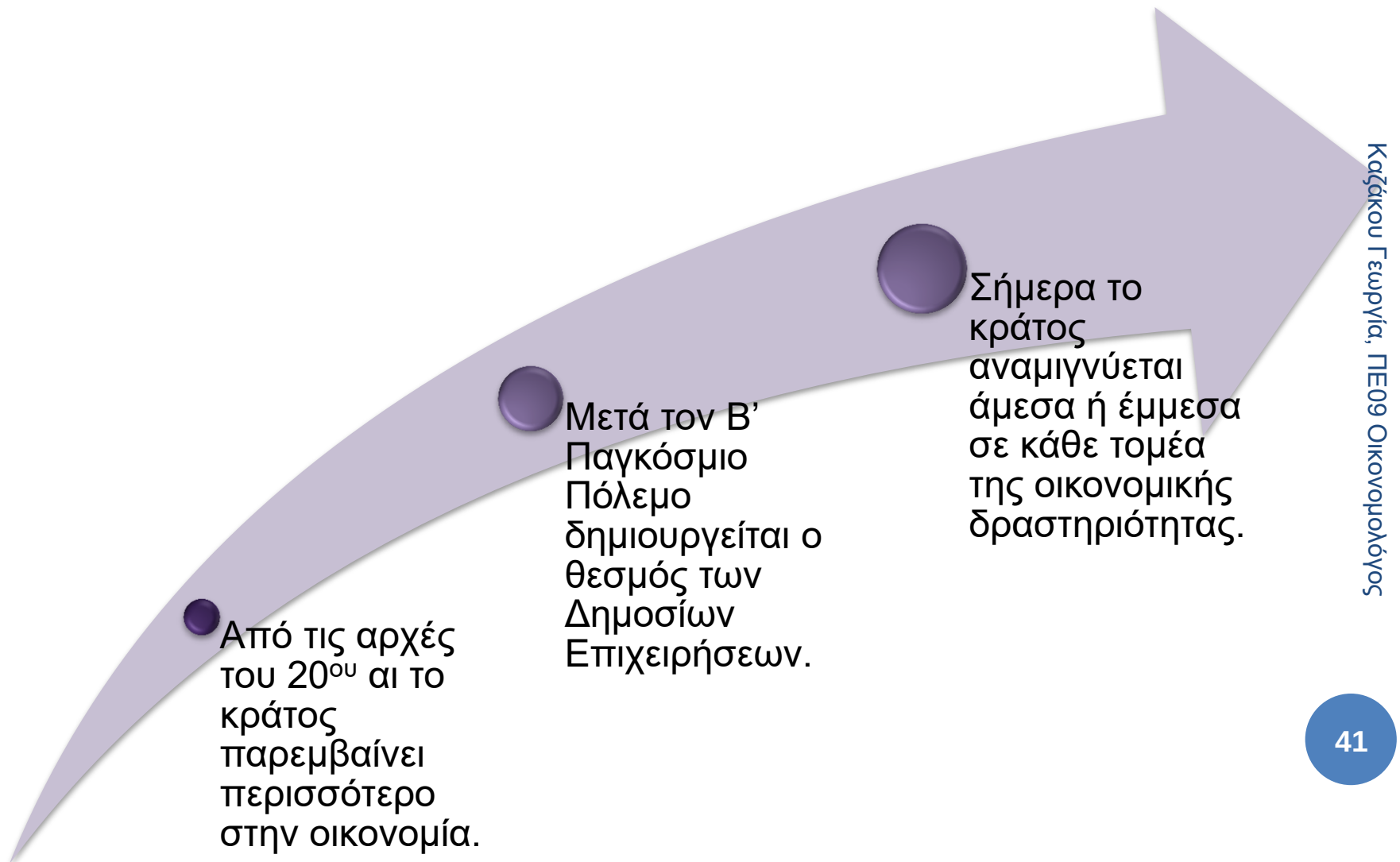
Δημόσια επιχείρηση

«Κάθε επιχείρηση στην οποία το δημόσιο δύναται να ασκήσει άμεσα ή έμμεσα λόγω κυριότητας, οικονομικής συμμετοχής ή διατάξεων, που τη διέπουν, αποφασιστική επιρροή».

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

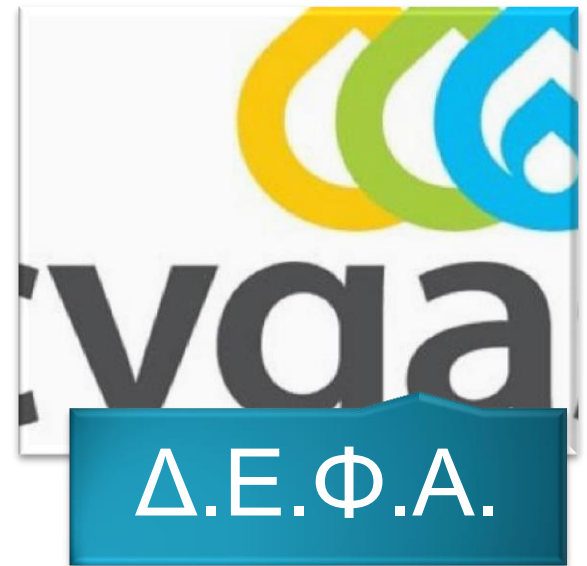
4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

6/10

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

7/10

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

8/10

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

9/10

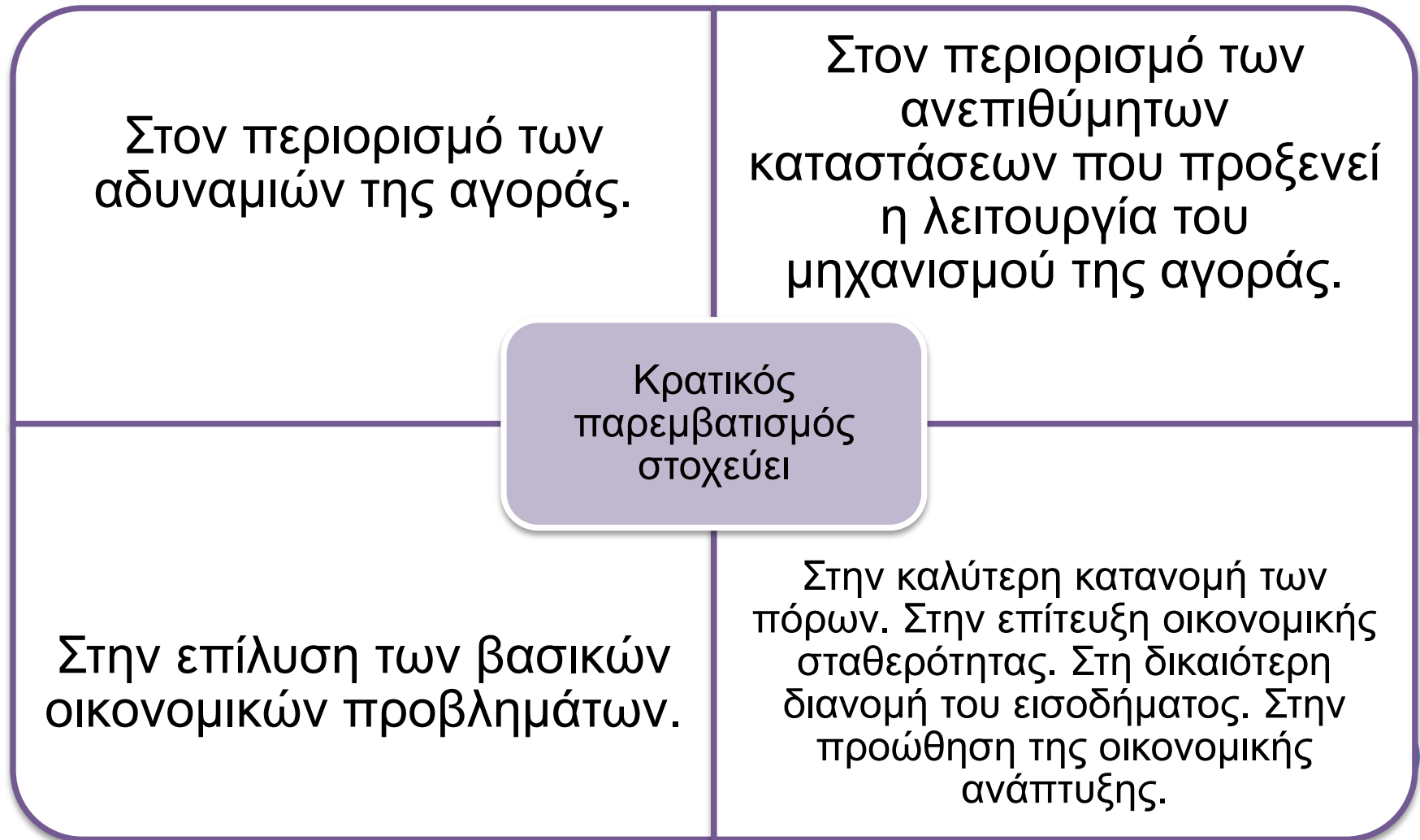
Στόχος τους είναι η
εξυπηρέτηση του
δημοσίου
συμφέροντος.

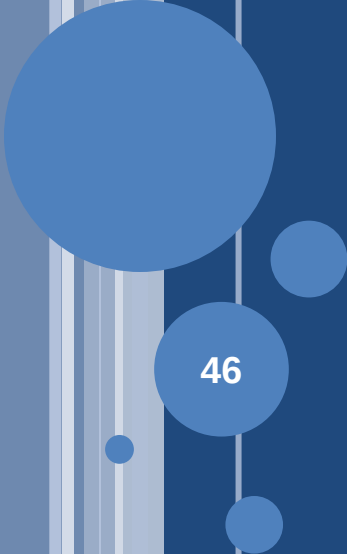
Οι στόχοι τους
προβλέπονται από
τις ιδρυτικές τους
διατάξεις.

Εξυπηρετούνται
καλύτερα όταν
λειτουργούν
αποτελεσματικά
και ανταγωνιστικά.

4.4 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

10/10

ΚΕΦΆΛΑΙΟ 4^ο- Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.5 Βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής

46

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 1/10

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η ανάγκη ανασυγκρότησης της οικονομίας ήταν επιτακτική. Τέθηκε το εξής δίλημμα;

Δίλημμα

Ποσοτική και
γρήγορη
ανάπτυξη; Ή
αλλιώς
οικονομική
ανάπτυξη;

Ποιοτική και
αργή
ανάπτυξη; Ή
αλλιώς
συνολική
ανάπτυξη;

Δίλημμα

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 2/10

Επιλέχθηκε

Το μοντέλο της γρήγορης οικονομικής ανάπτυξης λόγω της μεγάλης καταστροφής που είχε υποστεί όλη η χώρα.

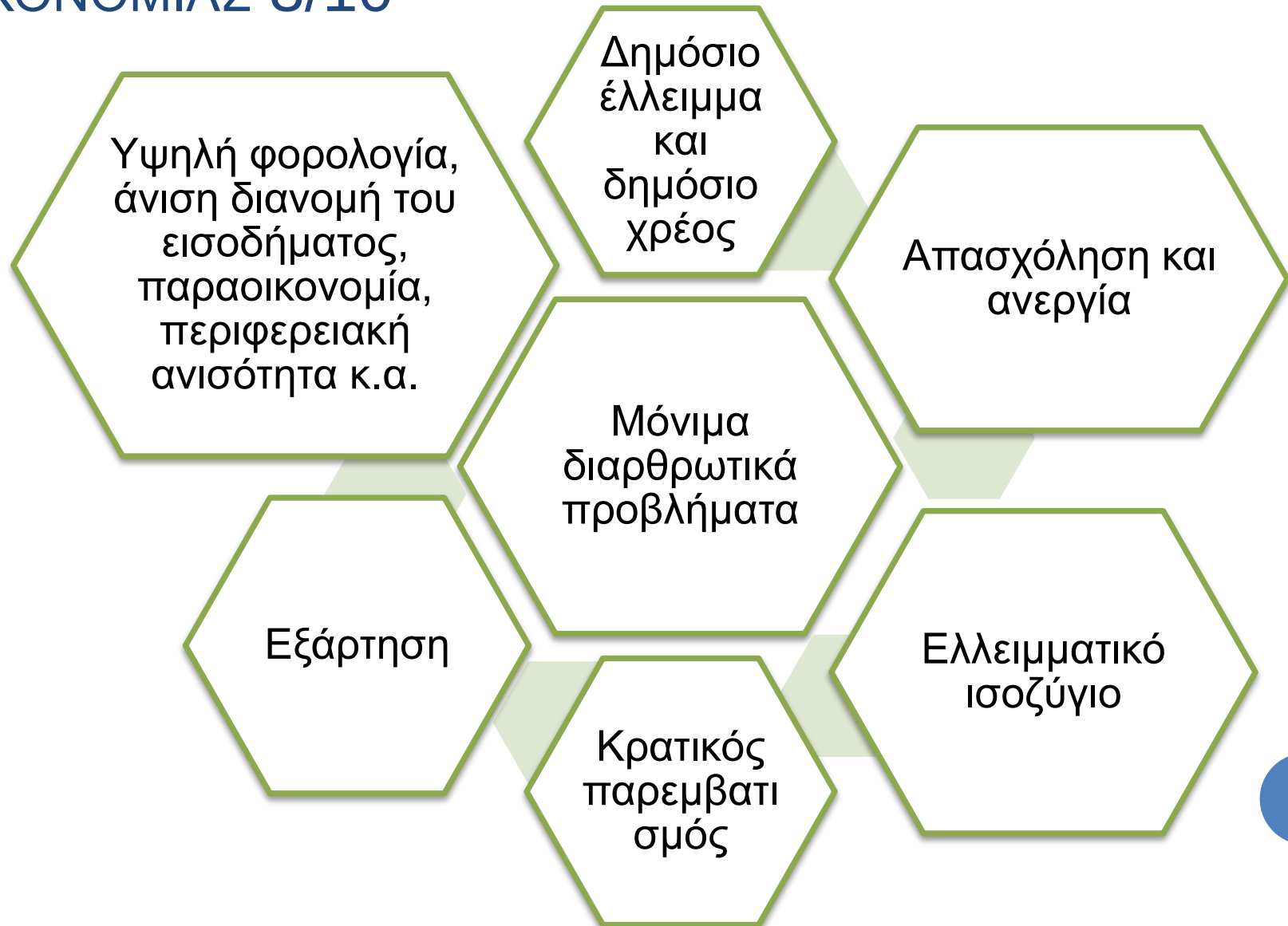
Σε συνδυασμό με

Τον έντονο κρατικό παρεμβατισμό γιατί οι ιδιωτικές επενδύσεις δεν αρκούσαν για την ανασυγκρότηση.

Μετά το 1974

Το κράτος επεκτάθηκε περισσότερο (δημόσιος τομέας).

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 3/10

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 4/10

Δημόσιο χρέος και δημόσιο έλλειμμα

Υπάρχει γιατί τα
Δημόσια έσοδα < δημόσια
έξοδα.
Το κράτος αναγκάζεται να
δανειστεί για να καλύψει
το χρέος.

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 5/10

Απασχόληση και ανεργία

Διόγκωση του τριτογενούς τομέα (υπηρεσίες, τουρισμός), συρρίκνωση του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα. Όλο και λιγότεροι πρέπει να θρέψουν όλο και περισσότερους.

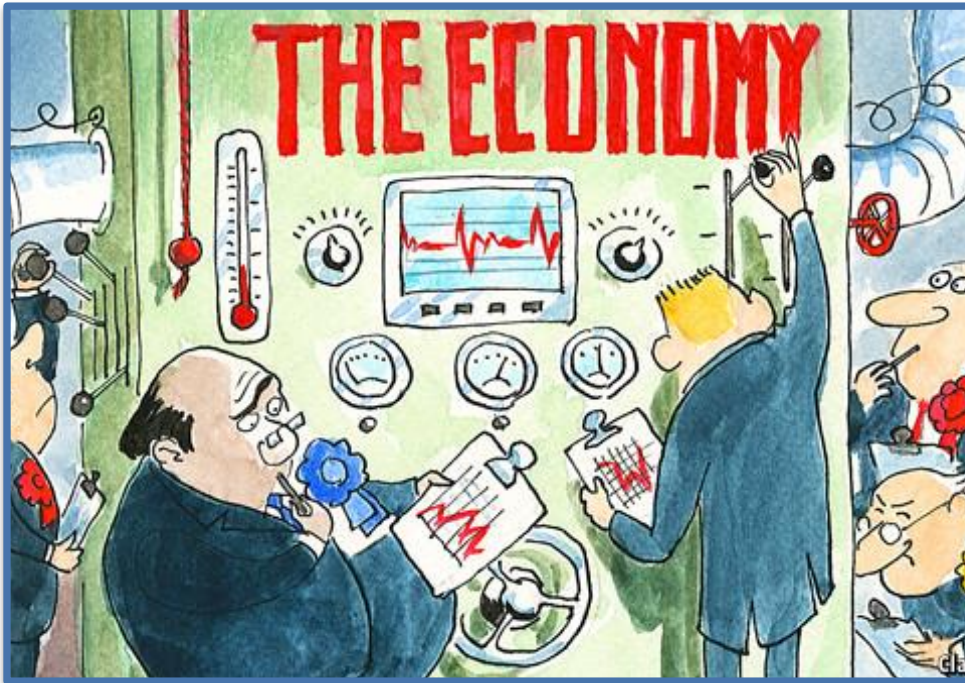
4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 6/10

Ελλειμματικό ισοζύγιο

Το εμπορικό ισοζύγιο (εισαγωγές-εξαγωγές) είναι μόνιμα ελλειμματικό.

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 7/10

Ο κρατικός παρεμβατισμός και η προστασία

Κρατική χρηματοδότηση, προστασία των επιχειρήσεων.

Π.χ. δασμοί που είναι ειδικοί κρατικοί φόροι που επιβάλλονται σε εμπορεύματα είτε κατά την εισαγωγή τους είτε κατά την εξαγωγή τους.

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 8/10

Εξάρτηση

Μόνιμο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου. Έλεγχος βασικών κλάδων και τομέων παραγωγής από το ξένο κεφάλαιο. Η εισαγωγή κεφαλαίου και τεχνολογίας από το εξωτερικό.

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 9/10

Πρωτογενής τομέας

- Τιμές ασφάλειας, επιδοτήσεις, έλεγχος τιμών.

Δευτερογενής τομέας

- Επιχορήγηση επενδύσεων, επιδότηση επιτοκίου, επιβολή δασμών.

Τριτογενής τομέας

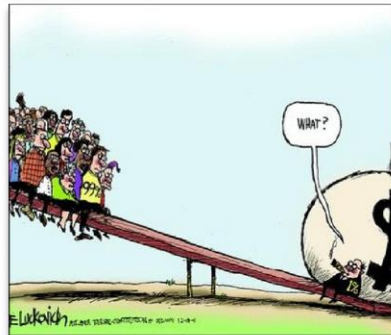
- Έλεγχος τραπεζών, ασφαλειών, μεταφορών, επικοινωνιών, εκπαίδευσης, υγείας κ.α.

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 10/10

Υψηλή φορολογία

Άνιση διανομή εισοδήματος

Περιφερειακή ανισότητα

Παραοικονομία

